

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 19.7.2022 г.
COM(2022) 349 final

2022/0219 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за създаване на Акт за укрепване на европейската отбранителна промишленост
чрез съвместни обществени поръчки**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Геополитическият контекст в Съюза, който вече дълги години се характеризира с нестабилно положение в съседните на Европа региони и със сложна и изпълнена с предизвикателства среда, се промени драстично в контекста на военната агресия на Русия срещу Украйна. Възобновяването на териториалните конфликти и на военни действия с висок интензитет на европейска територия изисква от държавите членки да преосмислят своите планове и капацитет в областта на отбраната.

На срещата си във Версай на 11 март 2022 г. държавните и правителствените ръководители от ЕС поеха ангажимент за „укрепване на европейските отбранителни способности“ в контекста на руската военна агресия срещу Украйна. Във Версайската декларация се посочва по-специално, че държавите членки следва да увеличат разходите за отбрана, да засилят сътрудничеството чрез съвместни проекти, да запълнят недостига и да постигнат целите по отношение на способностите, да насырчат иновациите, включително чрез полезни взаимодействия между гражданска и военна сфера, както и да укрепят и развият отбранителната промишленост на ЕС, включително МСП. Освен това Съветът прикачи „Комисията, в координация с Европейската агенция по отбрана, до средата на май да представи анализ на недостига на инвестиции в отбраната и да предложи всички необходими по-нататъшни инициативи за засилване на промишлената и технологичната база на европейската отбрана“.

В отговор на това на 18 май 2022 г. Европейската комисия и върховният представител представиха Съвместно съобщение относно анализа на недостига на инвестиции в отбраната и бъдещите действия („съвместното съобщение“). В него бе предоставена информация за три основни вида недостиг: недостиг на финансови средства, липса на промишлен капацитет и липса на способности. В съвместното съобщение се отбележва, че неотдавнашните увеличения на бюджета на държавите членки са приети след години на значителни съкращения и сериозен недостиг на инвестиции. Недостатъчните инвестиции в разходи за отбрана са довели до липса на промишлен капацитет и на способности в ЕС, както и до настоящите ниски равнища на запаси от отбранително оборудване. Трансферите на отбранително оборудване към Украйна в съчетание с равнище на запасите, което е съобразено с мирно време, доведоха до възникването на неотложен и критичен недостиг на военно оборудване.

В съвместното съобщение се припомня, че държавите членки трябва спешно да възстановят готовността за бойни действия в областта на отбраната с оглед на положението със сигурността и на вече извършените трансфери към Украйна. Постепенно попълването на запасите от материали също така би им позволило да предоставят допълнителна помощ на Украйна.

В съвместното съобщение се посочва, че когато държавите членки пристъпват към попълване на своите запаси и увеличаване на количеството на своето отбранително оборудване, те следва да се възползват от възможността да направят това в дух на сътрудничество. Това би осигурило по-добро съотношение между качество и цена, би подобрило оперативната съвместимост и би предотвратило положение, при което най-изложените на рисък държави — членки на ЕС, не могат да задоволят своите потребности поради несъвместими искания към отбранителната промишленост, която не може да отговори на подобен ръст на търсения в краткосрочен план.

Без координация и сътрудничество увеличените инвестиции на държавите членки в областта на от branата пораждат риск от задълбочаване на разпокъсаността на европейския сектор на от branата, ограничаване на потенциала за сътрудничество през целия жизнен цикъл на оборудването, засилване на външните зависимости и възпрепятстване на оперативната съвместимост. Взетите решения във връзка с краткосрочните придобивания ще окажат по-дългосрочно въздействие върху пазарната мощ на европейската от branителна технологична и индустриална база (ЕОТИБ) и възможностите през следващите десетилетия.

Като се има предвид необходимостта от своевременна и целенасочена подкрепа на държавите членки за укрепване на техния от branителен капацитет в тази извънредна ситуация, Европейската комисия предложи стимулиране на съвместните обществени поръчки от бюджета на ЕС чрез специален краткосрочен инструмент за създаване на Акт за укрепване на европейската от branителна промишленост чрез съвместни обществени поръчки („инструмента“).

Финансовата подкрепа от ЕС, която ще бъде предоставена чрез инструмента, следва да стимулира процеса на съвместно възлагане от държавите членки на обществени поръчки в областта на от branата и да бъде от полза за ЕОТИБ, като същевременно се гарантират способността за действия на въоръжените сили на държавите — членки на ЕС, сигурността на доставките и повишената оперативна съвместимост.

Въпросният инструмент следва да бъде създаден, за да се стимулират онези държави членки, които желаят да проведат съвместно възлагане на обществени поръчки, за да отстранят тези липси. Той следва да представлява специален инструмент, предназначен за справяне с неблагоприятните ефекти и последици в Съюза, породени от войната в Украйна.

Инструментът ще последва създаването на работна група за съвместно възлагане на обществени поръчки в областта на от branата, която да подпомага координацията на нуждите на държавите членки от изключително краткосрочни обществени поръчки за справяне с новата ситуация в областта на сигурността. След създаването на инструмента Комисията ще предложи Регламент за Европейската инвестиционна програма в областта на от branата (ЕИПО). Регламентът за ЕИПО би могъл да послужи като основа за бъдещи съвместни проекти за разработване и възлагане на обществени поръчки от голям общ интерес за сигурността на държавите членки и на Съюза, както и (чрез разширяване на логиката на краткосрочния инструмент) за евентуална свързана финансова намеса на Съюза за укрепване на европейската от branителна индустриална база, по-специално за проекти, които нито една държава членка не би могла да разработи или да възложи обществена поръчка самостоятелно.

- Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Инструментът е съгласуван с Европейския фонд за от bran. Той го допълва и се базира на същото правно основание. Докато Европейският фонд за от bran стимулира сътрудничеството между правни субекти по проекти за научноизследователска и развойна дейност в областта на от branата, инструментът ще подкрепя сътрудничеството по отношение на съвместните обществени поръчки в областта на от branата. В инструмента също така се възприема подходът на Европейския фонд за от bran да не се позволява подкрепа за стоки или услуги, които са забранени от приложимото международно право, или за съмъртоносни автономни оръжия без възможност за пълноценен човешки контрол по отношение на решението за избор на цел и предприемане на действия за употреба на сила срещу хора.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Инструментът ще допълва съществуващите съвместни инициативи на ЕС в областта на отбраната, като например постоянното структурирано сътрудничество (ПСС), и ще генерира полезни взаимодействия с прилагането на Стратегическия компас за сигурност и отбрана и други програми на ЕС, като например Европейския фонд за отбрана.

Освен това инструментът ще се прилага в пълно съответствие с плана на ЕС за развитие на способностите (ПРС), в който се определят приоритетите по отношение на отбранителните способности на равницето на ЕС, както и с координирания годишен преглед на отбраната на ЕС (КГПО), в който, наред с другото, се набелязват нови възможности за сътрудничество в областта на отбраната. В този контекст могат да бъдат взети предвид и съответните дейности, извършвани от Организацията на Североатлантическия договор (НАТО) и от други партньори, когато те служат на интересите на Съюза в областта на сигурността и отбраната и не изключват никоя държава членка от участие.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Предложението се основава на член 173 от ДФЕС (подкрепа за конкурентоспособността на европейската промишленост), тъй като е насочено към насърчаване на конкурентоспособността на ЕОТИБ чрез подпомагане на сътрудничеството между държавите членки по отношение на съвместните обществени поръчки в областта на отбраната.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Въпреки че сътрудничеството има няколко очевидни предимства (повищена оперативна съвместимост, намалени разходи за единица продукция и поддръжка), държавите — членки на ЕС, продължават да възлагат обществени поръчки за отбранителни системи предимно на национално равнище.

Това може да се обясни с няколко фактора:

- повищена сложност и административна тежест на сътрудничеството;
- различни национални изисквания;
- различни графици за възлагане на обществени поръчки и липса на синхронизация на бюджета;
- съображения, свързани със сигурността на информацията;
- съображения, свързани с националната политика в областта на отбранителната промишленост;
- липса на национален експертен опит в агенциите за обществени поръчки.

Според данните за отбраната на Европейската агенция по отбрана за 2020 г. държавите — членки на ЕС, са инвестирали едва 4,1 милиарда евро в съвместни обществени поръчки за отбранително оборудване (11 % от общите им разходи), което представлява намаление с 13 % в сравнение с 2019 г.

Това е далеч под целевата стойност от 35 %, за която държавите членки са поели ангажимент. Разположеността на търсения на пазара в областта на отбраната води до редица проблеми и до неефективност, включително по отношение на предлагането, като същевременно се увеличават разходите за поддръжка на множеството различни системи.

Ако настоящата тенденция не бъде преодоляна, конкурентоспособността на ЕОТИБ ще продължи да се подкопава в значителна степен и ще съществува риск да се засегнат перспективите ѝ на пазара през следващото десетилетие.

Същевременно в настоящия контекст на пазара в областта на отбраната, белязан от повишена заплаха за сигурността и от реалистична перспектива за конфликт с висок интензитет, държавите членки бързо увеличават бюджетите си за отбрана и се насочват към сходни покупки на оборудване. Това води до търсене, надхвърлящо производствения капацитет на ЕОТИБ, който понастоящем е пригоден за мирно време.

Следователно може да се очакват значително нарастване на цените и по-дълги срокове за доставка, като това би могло да навреди на сигурността на гражданите на ЕС. Отбранителната промишленост трябва да обезпечи необходимия производствен капацитет за обработване на поръчките, както и сировините и подкомпонентите от изключителна важност. В този контекст производителите в областта на отбраната е възможно да отдадат приоритет на големите поръчки, в резултат на което най-увязните държави потенциално остават изложени на рисък, тъй като техният размер и финансовите им средства не им позволяват да правят големи поръчки.

Разположените поръчки, направени поотделно от държавите членки, биха ограничили пазарните перспективи за дружествата в областта на отбраната и неизбежно биха довели до още по-голяма разположеност на предлагането, като по този начин значително ще се навреди на икономическата ефективност на сектора и ще се влоши конкурентоспособността на ЕОТИБ.

Следователно стимулирането на съвместното възлагане на обществени поръчки е необходимост, като предимството от него ще се изразява в гаранцията, че докато отбранителната промишленост може по-бързо да се приспособи към настоящите структурни промени на пазара, националните въоръжени сили ще получат по-добри условия и срокове за доставка чрез сътрудничество на етапа на придобиването. Освен това сътрудничеството в областта на придобиването ще доведе до намаляване на разходите за експлоатация, поддръжка и извеждане от експлоатация на системите (които се оценяват на 55 % от общите разходи за съответното оборудване).

Следователно настоящата ситуация изисква намеса чрез политика на равнището на ЕС с цел подобряване на равнището на сътрудничество посредством стимулиране на финансовото сътрудничество между държавите членки в процеса на възлагане на обществени поръчки в областта на отбраната. Тази намеса би била от полза за сигурността на гражданите на ЕС, както и за ЕОТИБ.

- **Пропорционалност**

Предложеният подход на политиката е пропорционален на мащаба и сериозността на установените проблеми, т.е. на необходимостта от ускоряване на приспособяването на промишлеността към структурните промени и от насърчаване на благоприятна среда за сътрудничество между предприятията в рамките на система от отворени и конкурентни

пазари чрез стимулиране на сътрудничеството и координацията между държавите членки. Подходът зачита границите на възможната намеса на Съюза съгласно Договорите.

Инициативата е ограничена до онези цели, които държавите членки не могат да постигнат по задоволителен начин самостоятелно и по отношение на които може да се очаква, че Съюзът може да постигне по-добри резултати.

- **Избор на инструмент**

За създаването на инструмента Комисията предлага регламент на Европейския парламент и на Съвета. Това е най-подходящият правен инструмент, тъй като само пряко приложимите разпоредби на регламента могат да осигурят степента на съгласуваност, която е необходима за създаването и изпълнението на инструмент на Съюза, чиято цел е да се насърчи укрепването на промишлен сектор в цяла Европа.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНите СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Не съществуват предходни законодателни актове, които да обхващат или да се отнасят до това конкретно действие. Към днешна дата няма други законодателни инициативи на Съюза в областта на от branата, насочени към укрепване на конкурентоспособността на ЕОТИБ, по-специално чрез ускоряване на приспособяването на промишлеността към структурните промени в дух на сътрудничество, включително увеличаване на производствения ѝ капацитет. Няма и други законодателни инициативи на Съюза в областта на от branата, насочени към насърчаване на сътрудничеството между държавите членки, участващи в процеса на възлагане на обществени поръчки в областта на от branата. Поради това досега не е извършвана последваща оценка или проверка за пригодност на действащото законодателство във връзка с настоящата законодателна инициатива.

- **Оценка на въздействието**

В заключенията си от 30—31 май 2022 г. Европейският съвет приканя Съвета да разгледа в спешен порядък краткосрочния инструмент. Поради това Комисията внася предложението за Регламент за създаване на инструмента, без да включва оценка на въздействието, така че съзаконодателите да го получат възможно най-скоро.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Не се очаква инструментът да доведе до увеличаване на административната тежест.

Предложеният подход, основан на резултатите, съгласно който изплащането на съответните суми се обвързва с постигането на етапните и крайните цели от страна на консорциума, също е елемент от опростяването във връзка с изпълнението на инструмента.

- **Основни права**

Повишаването на сигурността на гражданите на ЕС може да допринесе за защитата на основните им права.

Освен това действията за съвместно възлагане на обществени поръчки в областта на отбраната, отнасящи се до стоки или услуги, които са забранени от приложимото международно право, не са допустими за подкрепа от инструмента.

В допълнение действията, насочени към съвместното възлагане на обществени поръчки за смъртоносни автономни оръжия без възможност за пълноценен човешки контрол по отношение на решенията за избор на цел и предприемане на действия за употреба на сила срещу хора, не са допустими за подкрепа от инструмента.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Финансовият пакет за изпълнението на инструмента в периода от **XX** 2022 г. до 31 декември 2024 г. е в размер на 500 милиона евро по текущи цени.

Въздействието върху периода на многогодишната финансова рамка по отношение на необходимия бюджет и човешки ресурси е описано подробно в законодателната финансова обосновка, приложена към предложението.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

Комисията следва да осъществява редовен мониторинг на действията, да извършва преглед на напредъка към постигането на очакваните резултати, както и да проучва полезните взаимодействия с други допълващи програми на Съюза. Комисията следва да изготви доклад за оценка на инструмента и да го представи на Европейския парламент и на Съвета. В този доклад ще бъде оценен по-специално напредъкът към постигането на определените в предложението цели.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за създаване на Акт за укрепване на европейската отбранителна промишленост чрез съвместни обществени поръчки

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 173, параграф 3 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) На срещата си във Версай на 11 март държавните и правителствените ръководители от ЕС поеха ангажимент за „укрепване на европейските отбранителни способности“ в контекста на руската военна агресия срещу Украйна. Те се споразумяха за увеличаване на разходите за отбрана, засилване на сътрудничеството чрез съвместни проекти и съвместно възлагане на обществени поръчки за отбранителни способности, запълване на недостига, настърчаване на иновациите и укрепване и развитие на отбранителната промишленост на ЕС.
- (2) Необоснованото нашествие на Руската федерация в Украйна на 24 февруари 2022 г. и продължаващият въоръжен конфликт в Украйна ясно демонстрират, че е от решаващо значение незабавно да се предприемат действия за преодоляване на съществуващия недостиг. Те доведоха до възобновяването на воените действия с висока интензивност и на териториалните конфликти в Европа, което изисква значително увеличаване на капацитета на държавите членки, за да се отстранят най-неотложните и критични липси, и по-специално утежнените от трансфера на продукти, свързани с отбраната, към Украйна.
- (3) На 18 май 2022 г. Комисията и върховният представител представиха Съвместно съобщение относно анализа на недостига на инвестиции в отбраната и бъдещите действия. В съобщението се подчертава, че в ЕС е налице недостиг на финансови средства, липса на промишлен капацитет и липса на способности в областта на отбраната.
- (4) В него беше посочен специален краткосрочен инструмент, разработен в дух на солидарност, чрез който държавите членки да бъдат стимулиирани да осъществяват доброволно съвместно възлагане на обществени поръчки с цел отстраняване на най-неотложните и критични липси в дух на сътрудничество, и

¹ ОВ С , , стр. .

по-специално на възникналите в отговор на настоящата агресия от страна на Русия.

- (5) Този нов инструмент ще допринесе за засилване на съвместното възлагане на обществени поръчки в областта на от branата, а чрез свързаното финансиране от Съюза ще спомогне и за укрепване на промишлените от branителни способности на ЕС.
- (6) Ето защо укрепването на европейската от branителна технологична и индустриална база следва да залегне в основата на тези усилия. Все още са налице трудности и липси, а европейската от branителна промишлена база продължава да е силно разпокъсана, като липсват достатъчно съвместни действия и достатъчно ниво на оперативна съвместимост на продуктите.
- (7) В настоящия контекст на пазара в областта на от branата, белязан от повишена заплаха за сигурността и от реалистична перспектива за конфликт с висок интензитет, държавите членки бързо увеличават бюджетите си за от bran и се насочват към сходни покупки. Това води до търсене, надхвърлящо производствения капацитет на европейската от branителна технологична и индустриална база, който понастоящем е пригоден за мирно време.
- (8) В резултат на това може да се очакват значително нарастване на цените и по-дълги срокове за доставка, като това би могло да навреди на сигурността на Съюза и държавите членки. От branителната промишленост трябва да обезпечи необходимия производствен капацитет за обработване на поръчките, както и суровините и подкомпонентите от изключителна важност. В този контекст производителите е възможно да отдадат приоритет на големите поръчки, в резултат на което най-уязвимите държави потенциално остават изложени на риск, тъй като техният размер и финансовите им средства не им позволяват да правят големи поръчки.
- (9) Освен това следва да се положат усилия, така че увеличените разходи да доведат до много по-силна европейска от branителна технологична и индустриална база. Без координация и сътрудничество увеличените национални инвестиции вероятно ще задълбочат разпокъсаността на европейската от branителна промишленост.
- (10) С оглед на горепосочените предизвикателства и свързаните с тях структурни промени в от branителната промишленост на ЕС изглежда необходимо да се ускори приспособяването на европейската от branителна технологична и индустриална база и да се повишат нейната конкурентоспособност и ефективност, като по този начин се допринесе за укрепването и реформирането на от branителните промишлени способности на държавите членки. Преодоляването на недостига на промишлен капацитет следва да включва своевременно отстраняване на най-неотложните липси.
- (11) Следва по-специално да се стимулират съвместните инвестиции и обществени поръчки в областта на от branата, тъй като с тези съвместни действия ще се гарантира, че необходимите промени в промишлената база на ЕС се извършват в дух на сътрудничество, като се избягва по-нататъшното разпокъсване на промишлеността.
- (12) За тази цел следва да бъде създаден краткосрочен инструмент за засилване на сътрудничеството между държавите членки на етапа на възлагането на обществени поръчки в областта на от branата („инструментът“). Той ще

стимулира държавите членки да провеждат съвместни действия, и по-специално съвместно да възлагат обществени поръчки за отстраняване на тези липси, като по този начин се повишава равнището на оперативна съвместимост и се укрепват и реформират техните промишлени отбранителни способности.

- (13) Краткосрочният инструмент следва да компенсира сложността и рисковете, свързани с тези съвместни действия, като същевременно позволява икономии от мащаба в предприеманите от държавите членки действия за укрепване и модернизиране на европейската технологична и промишлена база, като по този начин се повишават устойчивостта на капацитета на Съюза и сигурността на доставките. Стимулирането на съвместните обществени поръчки би довело и до намаляване на разходите за експлоатация, поддръжка и извеждане от експлоатация на системите.
- (14) Този инструмент ще се основава и ще отчита дейността на работната група за съвместно възлагане на обществени поръчки в областта на отбраната, създадена от Комисията и върховния представител/ръководител на Агенцията в съответствие със Съвместното съобщение относно анализа на недостига на инвестиции в отбраната и бъдещите действия, с цел да се координират нуждите от изключително краткосрочни обществени поръчки в областта на отбраната и да се работи с държавите членки и производителите от ЕС в областта на отбраната за подпомагане на съвместното възлагане на обществени поръчки за попълване на запасите, по-специално в контекста на подкрепата, предоставена на Украйна.
- (15) Инструментът е съгласуван със съществуващите съвместни инициативи на ЕС в областта на отбраната, например в рамките на Европейския фонд за отбрана, както и с постоянното структурирано сътрудничество (ПСС), и генерира полезни взаимодействия с други програми на ЕС. Той е напълно съгласуван с амбицията, залегнала в Стратегическия компас.
- (16) Тъй като инструментът има за цел да повиши конкурентоспособността и ефикасността на отбранителната промишленост на Съюза, за да се ползват от инструмента, договорите за съвместно възлагане на обществени поръчки ще трябва да бъдат сключвани с правни субекти, които са установени в Съюза или в асоциирани държави и върху които не се упражнява контрол от страна на неassoциирани трети държави или субекти от неassoциирани трети държави. В този контекст „контрол“ следва да се разбира като способността за упражняване на решаващо пряко или косвено влияние върху правен субект посредством един или повече междинни правни субекти. Освен това, за да се гарантира защитата на основните интереси на Съюза и неговите държави членки в областта на сигурността и отбраната, е необходимо инфраструктурата, съоръженията, активите и ресурсите на изпълнителите и подизпълнителите, участващи в съвместната обществена поръчка, които се използват за целите на тази поръчка, да се намират на територията на държава членка или на асоциирана трета държава.
- (17) При определени обстоятелства следва да бъде възможно да се допусне дерогация от принципа, че върху изпълнителите и подизпълнителите, участващи в съвместна обществена поръчка, подкрепяна от инструмента, не се упражнява контрол от страна на неassoциирани трети държави или субекти от неassoциирана трета държава. В този контекст правен субект, установлен в Съюза или в асоциирана трета държава и контролиран от неassoциирана трета държава или

субект от неасоциирана трета държава, може да участва като изпълнител и подизпълнител, участващ в съвместната обществена поръчка, ако са изпълнени строги условия, свързани с интересите на Съюза и неговите държави членки в областта на сигурността и от branата, както е установено в рамките на общата външна политика и политика на сигурност съгласно дял V от Договора за Европейския съюз (ДЕС), включително по отношение на укрепването на европейската от branителна технологична и индустриска база.

- (18) Освен това процедурите за съвместно възлагане на обществени поръчки и договорите включват и изискване продуктът, свързан с от branата, да не подлежи на контрол или ограничение от неасоциирана трета държава или от субект от неасоциирана трета държава.
- (19) Безвъзмездните средства по линия на инструмента могат да бъдат под формата на финансиране, което не е свързано с разходите, а се основава на постигането на резултати по отношение на работни пакети и етапни или крайни цели на процеса по съвместно възлагане на обществени поръчки, така че да се създаде необходимия стимулиращ ефект.
- (20) Когато безвъзмездните средства от Съюза са под формата на финансиране, което не е свързано с разходите, Комисията следва да определи в работната програма условията за финансиране за всяко действие, и по-специално а) описание на действието, включващо сътрудничество за съвместно възлагане на обществени поръчки с цел да се задоволят най-неотложните и критични потребности от капацитет, б) етапните цели за изпълнението на действието, в) приблизителния очакван размер на съвместните обществени поръчки и г) максималното налично финансово участие на Съюза.
- (21) За да се генерира стимулиращ ефект, равнището на финансово участие на Съюза може да бъде диференцирано въз основа на фактори като а) сложността на съвместната обществена поръчка, по отношение на която част от очаквания размер на договора за обществена поръчка може да послужи, въз основа на опита при сходни действия, като първоначален аналог, б) характеристиките на сътрудничеството, като например съвместно използване, запасяване, собственост или поддръжка, които е вероятно да доведат до по-добри резултати от гледна точка на оперативната съвместимост и до сигнали за дългосрочни инвестиции за промишлеността, и в) броя на участващите държави членки или асоциираните държави или включването на допълнителни държави членки или асоциирани държави в съществуващите сътрудничества.
- (22) Държавите членки следва да определят агент на обществени поръчки, който да възлага съвместни обществени поръчки от тяхно име. Агентът по обществени поръчки следва да бъде възлагаш орган, установлен в държава членка или в асоциирана трета държава, включително органи на Съюза или международни организации като Организацията за сътрудничество в областта на въоръженията (OCCAR).
- (23) В съответствие с член 193, параграф 2 от Финансовия регламент безвъзмездни средства могат да бъдат предоставени за действие, което вече е започнало, ако заявителят може да обоснове необходимостта от започване на действието преди подписването на споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства. Финансовото участие обаче не следва да обхваща период, предшестващ датата на подаване на заявлението за безвъзмездни средства, освен в надлежно обосновани изключителни случаи. С цел да се избегнат смущения в подкрепата

от Съюза, които биха могли да накърнят интересите на Съюза, в решението за финансиране следва да бъде възможно да се предвиди финансово участие за действия, които обхващат период с начало 24 февруари 2022 г., дори ако са започнали преди подаването на заявлението за безвъзмездни средства.

По отношение на настоящата програма се прилага Регламент (ЕС, Евратор) 2018/1046 („Финансовият регламент“). В него са определени правилата за изпълнението на бюджета на Съюза, включително правилата относно безвъзмездните средства.

- (25) С настоящия регламент се определя финансов пакет за Фонда, който да представлява основната референтна сума по смисъла на точка 18 от Междуинституционалното споразумение от 16 декември 2020 г. между Европейския парламент, Съвета и Европейската комисия относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление и относно новите собствени ресурси, включително пътна карта за въвеждането на нови собствени ресурси² (Междуинституционално споразумение от 16 декември 2020 г.), за Европейския парламент и за Съвета в рамките на годишната бюджетна процедура.
- (26) В съответствие с Финансовия регламент, Регламент (ЕС, Евратор) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета³, Регламент (ЕО, Евратор) № 2988/95 на Съвета⁴, Регламент (Евратор, ЕО) № 2185/96 на Съвета⁵ и Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета⁶ финансовите интереси на Съюза се защитават посредством пропорционални мерки, включително посредством предотвратяване, разкриване, коригиране и разследване на нередности и измами, събиране на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства и, когато е целесъобразно, налагане на административни санкции. По-специално, в съответствие с Регламент (ЕС, Евратор) № 883/2013 и Регламент (Евратор, ЕО) № 2185/96 Европейската служба за борба с измамите (OLAF) може да извършва разследвания, включително проверки и инспекции на място, за да установи дали е налице измама, корупция или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза. В съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 Европейската прокуратура може да разследва и да преследва по наказателен ред измами и други незаконни дейности, засягащи финансовите интереси на Съюза, както е предвидено в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета⁷. В съответствие с Финансовия регламент всички лица или субекти, получаващи средства от Съюза, следва да оказват пълно сътрудничество при защитата на финансовите интереси на Съюза, да предоставят необходимите права и достъп на Комисията, OLAF, Европейската

² OB L 433I, 22.12.2020 г., стр. 28.

³ Регламент (ЕС, Евратор) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратор) № 1074/1999 на Съвета (OB L 248, 18.9.2013 г., стр. 1).

⁴ Регламент (ЕО, Евратор) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (OB L 312, 23.12.1995 г., стр. 1).

⁵ Регламент (Евратор, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (OB L 292, 15.11.1996 г., стр. 2).

⁶ Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (OB L 283, 31.10.2017 г., стр. 1).

⁷ Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (OB L 198, 28.7.2017 г., стр. 29).

прокуратура и Европейската сметна палата (ЕСП) и да гарантират, че всички трети страни, участващи в усвояването на средства от Съюза, предоставят равностойни права.

- (27) В съответствие с член 94 от Решение 2013/755/ЕС на Съвета⁸ физически лица и организации, установени в отвъдморски страни и територии (ОМТ), имат право да получават финансиране при спазване на правилата и целите на инструмента и на евентуалните договорености, приложими по отношение на държавата членка, с която е свързана съответната отвъдморска страна или територия.
- (28) Доколкото целите на настоящия регламент не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, с настоящия регламент не се надхвърля необходимото за постигането на тези цели,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

*Член 1
Предмет*

С настоящия регламент се създава Акт за укрепване на европейската отбранителна промишленост чрез съвместни обществени поръчки („инструментът“).

*Член 2
Определения*

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- (1) „**съвместно възлагане на обществени поръчки**“ означава съвместното възлагане на обществени поръчки в условията на сътрудничество от най-малко три държави членки;
- (2) „**контрол от неасоциирана трета държава или от субект от неасоциирана трета държава**“ означава способността да се упражнява решаващо влияние върху правен субект пряко или непряко чрез един или повече междинни правни субекти;
- (3) „**изпълнителна управлена структура**“ означава орган на правен субект, определен в съответствие с националното право и отчитащ се пред главния изпълнителен директор, когато това е приложимо, на който са възложени правомощия да определя стратегията, целите и цялостното ръководство на правния субект и който упражнява надзор и наблюдение върху вземането на свързани с управлението решения;
- (4) „**субект от неасоциирана трета държава**“ означава правен субект, установлен в неасоциирана трета държава или — ако е установлен в Съюза или в асоциирана държава — чиито изпълнителни управленики структури са в неасоциирана трета държава;

⁸ Решение 2013/755/ЕС на Съвета от 25 ноември 2013 г. за асоцииране на отвъдморските страни и територии към Европейския съюз („Решение за отвъдморско асоцииране“) (OB L 344, 19.12.2013 г., стр. 1).

- (5) „**агент по обществени поръчки**“ означава възлагащ орган, установен в държава членка или в асоциирана държава, който е определен от най-малко три държави членки да възлага съвместни обществени поръчки от тяхно име, включително органи на Съюза или международни организации;
- (6) „**трета държава**“ означава държава, която не е членка на Съюза.

Член 3

Цели

1. Инструментът има следните цели:
 - a) насърчаване на конкурентоспособността и ефективността на европейската отбранителна технологична и индустриална база (ЕОТИБ) за по-устойчив Съюз, по-специално чрез ускоряване на приспособяването на промишлеността към структурните промени в дух на сътрудничество, включително увеличаване на производствения ѝ капацитет;
 - b) насърчаване на сътрудничеството между участващите държави членки в процеса по възлагане на обществени поръчки в областта на от branата, което допринася за солидарността, оперативната съвместимост, предотвратяването на ефектите на изместване, избягването на разположеността и повишаването на ефективността на публичните разходи.
2. При преследването на целите се поставя акцент върху укрепването и развитието на отбранителната промишлена база на Съюза, за да може тя да отговори по-специално на най-неотложните и критични потребности от продукти, свързани с от branата, особено на потребностите, възникнали или утежнени от предприетия отговор в резултат на руската агресия срещу Украйна, като се взема предвид дейността на работната група за съвместно възлагане на обществени поръчки в областта на от branата.

Член 4

Бюджет

1. Финансовият пакет за изпълнението на инструмента за периода от влизането в сила на настоящия регламент до 31 декември 2024 г. е в размер на 500 милиона евро по текущи цени.
2. Сумата, посочена в параграф 1, може да се използва за техническа и административна помощ за изпълнението на инструмента, като например дейности за подготовка, мониторинг, контрол, одит и оценка, включително институционални информационни и технологични системи.
3. Ресурсите, разпределени на държавите членки в режим на споделено управление, могат, по искане на съответната държава членка, да бъдат прехвърлени към инструмента при условията, посочени в съответните разпоредби от Регламента за общоприложимите разпоредби за периода 2021—2027 г. Комисията изпълнява тези ресурси пряко в съответствие с член 62, параграф 1, първа алинея, буква а) от Регламент (ЕС, Евратор) 2018/1046 („Финансовия регламент“). Тези ресурси се използват в полза на съответната държава членка.

- Бюджетните задължения за дейности, които надхвърлят една финансова година, могат да се разпределят за няколко години под формата на годишни вноски.

Член 5

Трети държави, асоциирани към инструмента

В инструмента могат да участват държави членки, както и държави — членки на Европейската асоциация за свободна търговия, които членуват в Европейското икономическо пространство (асоциирани държави), в съответствие с условията, определени в Споразумението за Европейското икономическо пространство.

Член 6

Изпълнение и форми на финансиране от ЕС

- Инструментът се изпълнява при пряко управление в съответствие с Финансовия регламент.
- Финансирането от ЕС стимулира сътрудничеството между държавите членки във връзка с изпълнението на целите, посочени в член 3. Финансовото участие се определя, като се отчита сътрудничеството, с което се характеризира съвместното възлагане на обществени поръчки, плюс подходяща сума за създаване на стимулиращия ефект, необходим за насищаване на сътрудничеството.
- Когато е необходимо за изпълнението на дадено действие, финансовото участие може да обхваща период, предшестващ датата на искането за финансово участие за въпросното действие, при условие че то не е започнало преди 24 февруари 2022 г.
- Безвъзмездните средства, изпълнявани при пряко управление, се предоставят и управляват в съответствие с дял VIII от Финансовия регламент.

Член 7

Допустими действия

- Допустими за финансиране са единствено действия, които отговарят на всеки един от следните критерии:
 - действията включват сътрудничество за съвместно възлагане на обществени поръчки за най-неотложните и критични продукти, свързани с отбраната, между допустими субекти, които изпълняват целите, посочени в член 3;
 - действията включват ново сътрудничество или разширяване на съществуващото сътрудничество, така че да се обхванат нови държави членки или асоциирани държави;
 - действията се осъществяват от консорциум от най-малко три държави членки;
 - действията отговарят на допълнителните условия, посочени в член 8.
- Следните действия не са допустими за финансиране:

- a) действия за съвместно възлагане на обществени поръчки за стоки или услуги, които са забранени от приложимото международно право;
- б) действия за съвместно възлагане на обществени поръчки за смъртоносни автономни оръжия без възможност за пълноценен човешки контрол по отношение на решенията за избор на цел и приемане на действия за употреба на сила срещу хора.

Член 8

Допълнителни условия за финансиране

1. Държавите членки или асоциираните трети държави определят агент по обществени поръчки, който да действа от тяхно име за целите на съвместното възлагане на обществени поръчки. Агентът по обществени поръчки провежда процедури за възлагане на обществени поръчки и склучва произтичащите от тях споразумения с изпълнители от името на участващите държави членки.
2. Процедурите за възлагане на обществени поръчки, посочени в параграф 1, се основават на споразумение, подписано между участващите държави членки и агента по обществени поръчки при условията, определени в работната програма, посочена в член 11.
3. Процедурите за съвместно възлагане на обществени поръчки и договорите включват изисквания за участие на изпълнителите и подизпълнителите, участващи в съвместната обществена поръчка, както е посочено в параграфи 4—10.
4. Изпълнителите и подизпълнителите, участващи в съвместната обществена поръчка, са установени в Съюза и изпълнителните им управленски структури са в Съюза. Те не подлежат на контрол от неасоциирана трета държава или от субект от неасоциирана трета държава.
5. Чрез дерогация от параграф 4 правен субект, установлен в Съюза или в асоциирана трета държава и контролиран от неасоциирана трета държава или от субект от неасоциирана трета държава, може да участва като изпълнител и подизпълнител, участващ в съвместната обществена поръчка, само ако предостави гаранции, одобрени от държавата членка или асоциираната трета държава, в която е установлен.
6. Участващите държави членки предоставят на Комисията уведомление от агента по обществени поръчки относно гаранциите, предоставени от изпълнител или подизпълнител, участващ в съвместната обществена поръчка, който е установлен в Съюза или в асоциирана трета държава и се контролира от неасоциирана трета държава или от субект от неасоциирана трета държава. Гаранциите и свързаните с тях разпоредби в договора за обществена поръчка се предоставят на Комисията при поискване. Тези гаранции съдържат уверения, че участието на изпълнителя или подизпълнителя, участващ в съвместната обществена поръчка, няма да е в противоречие нито с интересите на Съюза и неговите държави членки в областта на сигурността и отбраната, определени в рамките на ОВППС съгласно дял V от ДЕС, нито с целите, посочени в член 3.
7. Гаранциите доказват по-специално, че за целите на съвместното възлагане на обществени поръчки са въведени мерки, така че да се гарантира следното:

- a) контролът върху изпълнителя или подизпълнителя, участващ в съвместната обществена поръчка, не се упражнява по начин, който да възпрепятства или ограничава способността му да изпълни поръчката и да постигне резултатите; както и
 - b) предотвратен е достъпът на неасоциирани трети държави или на субекти от неасоциирани трети държави до чувствителна информация, а участващите в съвместната обществена поръчка служители и други лица разполагат с национални разрешения за достъп до класифицирана информация, издадени от държава членка.
8. Инфраструктурата, съоръженията, активите и ресурсите на изпълнителите и подизпълнителите, участващи в съвместната обществена поръчка, които се използват за целите на тази поръчка, се намират на територията на държава членка или на асоциирана трета държава. Ако няма конкурентни заместители в Съюза или в асоциирана трета държава, изпълнителите и подизпълнителите, участващи в съвместната обществена поръчка, могат да използват свои активи, инфраструктура, съоръжения и ресурси, разположени или съхранявани извън територията на държавите членки или на асоциираните трети държави, ако използването им не противоречи на интересите на Съюза и неговите държави членки в областта на сигурността и отбраната и съответства на целите, определени в член 3.
9. Процедурите за съвместно възлагане на обществени поръчки и договорите включват и изискване продуктът, свързан с отбраната, да не подлежи на ограничение от неасоциирана трета държава или от субект от неасоциирана трета държава.
10. За целите на настоящия член „подизпълнители, участващи в съвместната обществена поръчка“ означава всяко едно от следните:
- a) подизпълнители в преки договорни отношения с изпълнител;
 - b) други подизпълнители, на които са разпределени най-малко 10 % от поръчката;
 - b) подизпълнители, които може да се нуждаят от достъп до класифицирана информация, за да изпълнят съвместната обществена поръчка.

*Член 9
Допустими субекти*

Следните субекти са допустими за финансиране, при условие че отговарят на критериите за допустимост, посочени в член 197 от Финансовия регламент:

- a) публични възлагачи органи или възложители, както са определени в Директива 2014/24/EС⁹ и Директива 2014/25/EС¹⁰ на Европейския парламент и на Съвета;
- b) публични органи на асоциирани трети държави.

⁹ Директива 2014/24/EС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/EO (OB L 94, 28.3.2014 г., стр. 65).

¹⁰ Директива 2014/25/EС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. относно възлагането на поръчки от възложители, извършващи дейност в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги и за отмяна на Директива 2004/17/EO (OB L 94, 28.3.2014 г., стр. 243).

Член 10
Критерии за отпускане на финансиране

Комисията оценява представените предложения въз основа на следните критерии за отпускане на финансиране:

1. приноса на действието за укрепване и развитие на отбранителната промишлена база на Съюза, за да може тя да отговори по-специално на най-неотложните и критични потребности от продукти, свързани с отбраната, както е посочено в член 3, включително по отношение на процедурата за възлагане на обществени поръчки и срока на доставка, попълването на запасите, наличностите и доставките;
2. приноса на действието за конкурентоспособността и приспособяването на ЕОТИБ, включително чрез предвиденото увеличение на производствения ѝ капацитет, резервирането на производствен капацитет, преквалификацията и повишаването на квалификацията на работната сила, както и чрез цялостна модернизация;
3. приноса на действието за засилване на сътрудничеството между държавите членки или асоциираните държави и за оперативната съвместимост на продуктите;
4. броя на държавите членки или асоциираните държави, участващи в съвместната обществена поръчка;
5. прогнозния размер на съвместната обществена поръчка и всички декларации от участниците, че те съвместно ще използват, ще се запасяват, ще притежават или ще поддържат закупените продукти, свързани с отбраната;
6. катализиращия ефект на финансовата подкрепа от Съюза чрез демонстриране как с финансовото участие на Съюза могат да се преодолеят пречките пред съвместното възлагане на обществени поръчки;
7. качеството и ефикасността на плановете за изпълнението на действието.

Член 11
Работна програма

1. Инструментът се изпълнява чрез работна програма, както е посочено в член 110 от Финансовия регламент.
2. Комисията приема работната програма по параграф 1 посредством акт за изпълнение. Актът за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 14, параграф 3.
3. В работната програма се определят минималният финансов размер на действията за съвместно възлагане на обществени поръчки и ориентировъчният размер на финансовата подкрепа за действия, извършвани от минималния брой държави членки, както е посочено в член 7, параграф 1, буква в), както и стимулите за възлагане на обществени поръчки с по-висока стойност и за включване на допълнителни държави членки или асоцииирани държави.
4. В работната програма се определят приоритетите за финансиране в съответствие с потребностите, посочени в член 3, параграф 2.

Член 12
Мониторинг и докладване

1. Комисията изготвя доклад за оценка на инструмента не по-късно от 31 декември 2024 г. и го представя на Европейския парламент и на Съвета. В доклада се прави оценка на въздействието и ефективността на действията, предприети съгласно инструмента.
2. Въз основа на консултации с държавите членки и основните заинтересовани страни, в доклада се оценява по-специално напредъкът към постигането на целите, определени в член 3.

Член 13
Информация, комуникация и публичност

1. Получателите на финансиране от Съюза посочват неговия произход и гарантират видимостта на финансирането от Съюза (по-специално когато популяризират действията и резултатите от тях), като предоставят последователна, ефективна и пропорционална целева информация на различни видове публика, включително медиите и обществеността.
2. Комисията осъществява информационни и комуникационни дейности по отношение на инструмента, предприетите по него действия и постигнатите резултати. Финансовите ресурси, разпределени за инструмента, допринасят също така за институционалната комуникация на политическите приоритети на Съюза, доколкото те са свързани с целите, посочени в член 3.

Член 14
Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. Европейската агенция по отбрана се кани в качеството на наблюдател да представя на комитета мнения и експертни становища. Европейската служба за външна дейност също се кани с цел да съдейства на комитета.
3. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 15
Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

1.1. Наименование на предложението/инициативата

Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Акт за укрепване на европейската отбранителна промишленост чрез съвместни обществени поръчки.

1.2. Съответни области на политиката

Политика на Съюза в областта на отбранителната промишленост

1.3. Предложението/инициативата е във връзка с:

- ново действие
- ново действие след пилотен проект/подготвително действие¹¹
- продължаване на съществуващо действие
- сливане или пренасочване на едно или няколко действия към друго/ново действие

1.4. Цели

1.4.1. Общи цели

Инструментът има следните цели:

Вж. приложеното предложение за законодателен акт.

1.4.2. Конкретни цели

Не е приложимо

1.4.3. Очаквани резултати и отражение

Да се посочи въздействието, което предложението/инициативата следва да окаже по отношение на бенефициерите/целевите групи.

Очаквани резултати:

Инструментът ще спомогне за укрепването и развитието на отбранителната промишлена база на Съюза, за да може тя да преодолее липсите на промишлен капацитет, свързани с най-неотложните и критични потребности от продукти, свързани с отбраната, по-специално на потребностите, демонстрирани или утежнени от предприетия отговор в резултат на руската агресия срещу Украйна.

Финансовото участие на ЕС следва да допринесе за реализирането на редица действия за съвместно възлагане на обществени поръчки, на които в противен случай не би бил даден ход поради свързаните с тях рискове и сложност при съвместното възлагане на обществени поръчки в областта на отбраната.

Очаква се засиленото сътрудничество да осигури по-добро съотношение между качество и цена, да подобри оперативната съвместимост и да предотврати положение, при което най-изложените на риск държави — членки на ЕС, не могат да задоволят своите потребности поради несъвместими искания към

¹¹

Съгласно член 58, параграф 2, буква а) или б) от Финансовия регламент.

от branителната промишленост, която не е пригодена да отговори на подобен ръст на търсенето.

Очаквано въздействие:

Финансовото участие на Съюза в размер на 500 милиона евро ще даде възможност да се осигури подходящ стимул за държавите членки за съвместно възлагане на обществени поръчки. Съвместното възлагане на обществени поръчки на ЕС следва да се превърне в норма, а не в изключение. Освен това инструментът ще наследи гъвкава и конкурентоспособна ЕОТИБ. В дългосрочен план се очаква допълнителните инвестиции в ЕОТИБ да генерират ползи по отношение на създаването на работни места и придобиването на умения и да подобрят сигурността на доставките.

1.4.4. Показатели за изпълнението

Посочете показателите за проследяване на напредъка и на постиженията.

Имайки предвид краткия период на изпълнение на инструмента, резултатите и въздействията от него ще бъдат оценени в края на изпълнението му въз основа на ретроспективна оценка.

Комисията ще гарантира, че субектът, на когото е поверено изпълнението на инструмента, ще въведе необходимите показатели, които да се използват при мониторинга на неговото изпълнение. Те ще включват:

- броя на осъществените действия за съвместно възлагане на обществени поръчки;
- общата стойност на осъществените действия за съвместно възлагане на обществени поръчки;
- броя на държавите членки, участващи като членове на консорциум;
- факта, че държавите членки са осигурили възможност към съществуващите сътрудничества да се присъединят нови членове.

1.5. Мотиви за предложението/инициативата

1.5.1. Изисквания, които трябва да бъдат изпълнени в краткосрочна или дългосрочна перспектива, включително подробен график за изпълнението на инициативата

Регламентът ще се изпълнява чрез пряко управление. Комисията ще трябва да разполага с подходящи експерти, за да осъществява ефективен мониторинг на изпълнението.

1.5.2. Добавена стойност от участието на Съюза (може да е в резултат от различни фактори, например ползи по отношение на координацията, правна сигурност, по-добра ефективност или взаимно допълване). За целите на тази точка „добавена стойност от участието на Съюза“ е стойността, която е резултат от намесата на ЕС и е допълнителна спрямо стойността, която би била създадена само от отделните държави членки.

Въпреки че сътрудничеството има няколко очевидни предимства (повишена оперативна съвместимост, намалени разходи за единица продукция и поддръжка), държавите — членки на ЕС, продължават възлагат обществени

поръчки за отбранителни системи предимно на национално равнище. Това доведе до силно разпокъсан пазар с национални промишлени сегменти и съответно до множество отбранителни системи с една и съща функция, които често не са оперативно съвместими помежду си. Същевременно в настоящия контекст на пазара в областта на от branата, белязан от повишена заплаха за сигурността и от реалистична перспектива за конфликт с висок интензитет, държавите членки бързо увеличават бюджетите си за отбрана и се насочват към сходни покупки на оборудване. Това води до търсене, надхвърлящо производствения капацитет на ЕОТИБ, който понастоящем е пригоден за мирно време.

Следователно може да се очакват значително нарастване на цените и по-дълги срокове за доставка, като това би могло да навреди на сигурността на гражданите на ЕС. Отбранителната промишленост трябва да обезпечи необходимия производствен капацитет за обработване на поръчките, както и сировините и подкомпонентите от изключителна важност. В този контекст производителите в областта на от branата е възможно да отдадат приоритет на големите поръчки, в резултат на което най-уязвимите държави потенциално остават изложени на рисък, тъй като техният размер и финансовите им средства не им позволяват да правят големи поръчки. Следователно стимулирането на съвместното възлагане на обществени поръчки е необходимост, като предимството от него ще се изразява в гаранцията, че докато отбранителната промишленост може по-бързо да се приспособи към настоящите структурни промени на пазара, националните въоръжени сили ще получат по-добри условия и срокове за доставка чрез сътрудничество на етапа на придобиването. Освен това сътрудничеството в областта на придобиването ще доведе до намаляване на разходите за експлоатация, поддръжка и извеждане от експлоатация на системите (които се оценяват на 55 % от общите разходи за съответното оборудване).

Следователно настоящата ситуация изисква намеса чрез политика на равнището на ЕС с цел подобряване на сегашното равнище на сътрудничество посредством стимулиране на финансовото сътрудничество между държавите членки в процеса на възлагане на обществени поръчки в областта на от branата. Тази намеса би била от полза за сигурността на гражданите на ЕС, както и за ЕОТИБ.

1.5.3. *Изводи от подобен опит в миналото*

Не е приложимо

1.5.4. *Съвместимост с многогодишната финансова рамка и евентуални синергии с други подходящи инструменти*

Инструментът ще допълва съществуващите програми на ЕС, като например Европейската програма за промишлено развитие в областта на от branата и Европейския фонд за отбрана, както и инициативите на ЕС в областта на от branата, например постоянно структурирано сътрудничество (ПСС). Той също така ще генерира полезни взаимодействия с прилагането на Стратегическия компас за сигурност и отбрана и други програми на ЕС.

1.5.5. *Оценка на различните налични варианти за финансиране, включително възможностите за преразпределение на средства*

Не е приложимо

1.6. Продължителност и финансово отражение на предложението/инициативата

ограничен срок на действие

- в сила от 2022 г. до 31.12.2024 г.
- финансово отражение от 2022 г. до 2024 г. за бюджетни кредити за поети задължения и от 2023 г. до 2027 г. за бюджетни кредити за плащания.

неограничен срок на действие

- Изпълнение с период на започване на дейност от ГГГГ до ГГГГ,
- последван от функциониране с пълен капацитет.

1.7. Планирани методи на управление¹²

Пряко управление от Комисията

- от нейните служби, включително от нейния персонал в делегациите на Съюза;
- от изпълнителните агенции

Споделено управление с държавите членки

Непряко управление чрез възлагане на задачи по изпълнението на бюджета на:

- трети държави или на органите, определени от тях;
- международни организации и техните агенции (да се уточни);
- ЕИБ и Европейския инвестиционен фонд;
- органите, посочени в членове 70 и 71 от Финансовия регламент;
- публичноправни органи;
- частноправни органи със задължение за обществена услуга, доколкото предоставят подходящи финансови гаранции;
- органи, уредени в частното право на държава членка, на които е възложено осъществяването на публично-частно партньорство и които предоставят подходящи финансови гаранции;
- лица, на които е възложено изпълнението на специфични дейности в областта на ОВППС съгласно дял V от ДЕС и които са посочени в съответния основен акт.

– *Ако е посочен повече от един метод на управление, пояснете в частта „Забележки“.*

Забележки

Инструментът се изпълнява при пряко управление в съответствие с Финансовия регламент.

¹²

Подробности във връзка с методите на управление и позоваванията на Финансовия регламент могат да бъдат намерени на уебсайта BudgWeb:

<https://myinfracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

2.1. Правила за мониторинг и докладване

Да се посочат честотата и условията.

В съответствие с член 13 от инструмента Комисията ще изготви доклад за оценка на инструмента не по-късно от 31.12.2024 г. и ще го представи на ЕП и на Съвета. В доклада се прави оценка на въздействието и ефективността на действията съгласно инструмента.

За тази цел Комисията ще въведе необходимите механизми за мониторинг, за да гарантира, че съответните данни се събират надеждно и без проблемно.

2.2. Системи за управление и контрол

2.2.1. Обосновка на предложените начини за управление, механизми за финансиране на изпълнението, начини за плащане и стратегия за контрол

Комисията ще носи цялостната отговорност за изпълнението на инструмента. По-специално Комисията възнамерява да изпълнява инструмента при пряко управление. С използването на режим на пряко управление се изясняват отговорностите (изпълнение от разпоредителите с бюджетни кредити), съкращава се веригата на доставки (намалява времето за отпускане на безвъзмездни средства и времето за плащане), избягват се конфликти на интереси и се намаляват разходите за изпълнение (не се начисляват такси за управление за изпълняващия инструмента субект). Комисията следва да определи приоритетите и условията за финансиране чрез една многогодишна работна програма. Определянето на приоритетите следва да бъде подкрепено от дейността на работната група за съвместно възлагане на обществени поръчки в областта на от branата. Следва да бъде създаден програмен комитет на държавите членки, в който Европейската агенция по отбрана да бъде поканена в качеството на наблюдател да представя на комитета мнения и експертни становища, а Европейската служба за външна дейност да бъде поканена да съдейства на комитета. Комисията ще приеме многогодишната работна програма след като получи становището на комитета в рамките на процедурата по разглеждане.

Финансирането по линия на инструмента ще бъде предимно под формата на безвъзмездни средства. Финансовото участие се определя така, че да се отчете сътрудничеството, с което се характеризират съвместните обществени поръчки, плюс допълнителна сума за стимулиране на сътрудничеството между държавите членки, за да възлагат обществени поръчки заедно. Комисията може да използва финансиране, което не е свързано с разходите, за да се намали административната тежест за бенефициерите и да се постави акцент върху постигането на желаните цели, така че да се увеличат ефективността и ефикасността на подкрепата от Съюза.

Условията за плащане ще останат сходни с условията, прилагани по Европейската програма за промишлено развитие в областта на отбраната и Европейския фонд за отбрана, т.е. три плащания за всяко отпускане на безвъзмездни средства (включително поне едно предварително финансиране). Прогнозата за плащанията ще бъде изгответена въз основа на предложението на

бенефициера, за да се даде възможност на бенефициера ефективно да управлява обществената поръчка и да избегне всяка към недостиг на финансови средства. Комисията запазва правомощията си при одобряването на плащанията, и по-специално законното право да намали съответното плащане, ако не са изпълнени условията за освобождаването му (неизпълнени етапни цели, непостигнати навреме резултати).

Стратегията за контрол, която ще бъде определена в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, ще бъде изградена въз основа на скромния опит, придобит в рамките на Европейския фонд за отбрана и предшестващите го програми — Европейската програма за промишлено развитие в областта на отбраната и Подготвителното действие във връзка с научни изследвания в областта на отбраната, когато са предоставени безвъзмездни средства чрез използване на опростени варианти за разходите (единократни финансови участия). По-специално Комисията възнамерява да използва финансиране, което не е свързано с разходите, когато сумата на безвъзмездните средства се определя предварително въз основа на изпълнението на определени условия (включително допустимостта на разходите) и се изплаща въз основа на резултати (доклади), доказващи, че очакваните резултати, определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства (технически приложения), са изпълнени.

2.2.2. Информация относно установените рискове и системите за вътрешен контрол, създадени с цел намаляването им

Инструментът има за цел да подпомага сътрудничеството при възлагането на поръчки за най-неотложните и критични продукти, свързани с отбраната. По този начин основният установлен риск е: риск, свързан с графика: проблем с графика, забавяне на изпълнението, риск, свързан с управлението: липса на сътрудничество между държавите членки и/или националната промишленост, което води до забавяне или неефективно изпълнение, финансов риск: управление на разходите, слабо усвояване (забавяне) и др. Технически рискове: трудности при специфично разработване; технически проблеми; по-ниско ниво на изпълнение. Поради това Комисията ще изпълнява инструмента при пряко управление, като се основава на експертния опит, придобит при изпълнението на Европейския фонд за отбрана, ще изготви и приеме само една многогодишна работна програма, ще съкрати времето за отпускане на безвъзмездни средства и ще прилага финансиране, което не е свързано с разходите.

2.2.3. Оценка и обосновка на разходната ефективност на проверките (съотношение „разходи за контрол ÷ стойност на съответните управлявани фондове“) и оценка на очакваната степен на риска от грешки (при плащане и при приключване)

За бюджета на програмата ще се прилага пряко управление. Въз основа на опита на Комисията при управлението на безвъзмездни средства общите разходи за контрол на инструмента от Комисията се очаква да възлязат на под 1 % от съответните управлявани средства.

По отношение на очаквания процент на грешка целта е той да се поддържа под прага от 2 %. Комисията счита, че ако програмата се изпълнява при пряко

управление с обучени (опитен персонал, евентуално нает от министерствата на отбраната на държавите членки) и обезпечени с персонал екипи, действащи под ръководството на оправомощени разпоредители с бюджетни кредити, които прилагат ясни правила и използват по подходящ начин инструментите, основани на резултатите (т.е. финансиране, което не е свързано с разходите), ще се поддържа процент на грешки под прага на същественост от 2 %.

2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

Да се посочат съществуващите или планираните мерки за превенция и защита, например от стратегията за борба с измамите.

Европейската служба за борба с измамите (OLAF) разполага с правомощието да провежда разследвания във връзка с операции, подкрепяни в рамките на настоящата инициатива. Споразуменията, произтичащи от настоящия регламент, включително споразуменията, склучени с международни организации, предвиждат надзор и финансов контрол от страна на Комисията или от всеки упълномощен от нея представител, както и одити от Европейската сметна палата, Европейската прокуратура или ОЛАФ, извършвани на място при необходимост. Служители на Комисията, които имат необходимите разрешения за достъп до класифицирана информация, също така могат да извършват посещения на място.

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА ОТРАЖЕНИЕ НА

3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове

- Съществуващи бюджетни редове (вж. таблицата в раздел 3.2)

По реда на функциите от многогодишната финансова рамка и на бюджетните редове.

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид разход	Финансов принос			
			от държави от ЕАСТ ¹⁴	от държави кандидатки ¹⁵	от трети държави	по смисъла на член 21, параграф 2, буква б) от Финансовия регламент
	[XX.YY.YY.YY]	Многогод./единогод. ¹³ .	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ

- Поискани нови бюджетни редове

По реда на функциите от многогодишната финансова рамка и на бюджетните редове.

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид разход	Финансов принос			
			от държави от ЕАСТ	от държави кандидатки	от трети държави	по смисъла на член 21, параграф 2, буква б) от Финансовия регламент
5	13.0106	Едногод.	ДА	НЕ	НЕ	НЕ
5	13.06	Многогод.	ДА	НЕ	НЕ	НЕ

¹³ Многогод. = многогодишни бюджетни кредити/единогод. = единогодишни бюджетни кредити.

¹⁴ ЕАСТ: Европейска асоциация за свободна търговия.

¹⁵ Държави кандидатки и ако е приложимо, потенциални кандидатки от Западните Балкани.

3.2. Източници на финансиране за предложението

3.2.1. Източник на финансиране на бюджетните кредити съгласно предложението

Финансов принос от марковете и специалните инструменти на МФР	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	Общо
Маржове на функция 5		83,700	44,900	32,100	1			160,700
Специални инструменти на МФР			111,400	227,900				339,300
Общо		83,700	156,300	260,000				500,000

3.2.2. Обобщение на очакваното отражение върху бюджетните кредити за оперативни разходи

- Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи
- Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи съгласно обяснението по-долу:

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Функция от многогодишната финансова рамка		05		Сигурност и отбрана — Кълстер 13 „Отбрана“						
		2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	след 2027 г.	ОБЩО

13.0601 Бюджетни кредити за оперативни разходи продукти, свързани с отбраната, по краткосрочния инструмент	Поети задължения	(1)		83,700	156,300	260,000					500,000
	Плащания	(2)			72,000	174,000	104,000	72,000	78,000		500,000
13.016 — Разходи за подкрепа	Поети задължения = Плащания	(3)		p.m.	p.m.						0
ОБЩО бюджетни кредити за финансовия пакет на програмата за функция 5	Поети задължения	=1+3		83,700	156,300	260,000					500,000
	Плащания	=2+3		0	72,000	174,000	104,000	72,000	78,000		500,000

Функция от многогодишната финансова рамка	7	„Административни разходи“
--	----------	---------------------------

Тази част следва да бъде попълнена, като се използва таблицата за бюджетни данни от административно естество, която най-напред се въвежда в [приложението към законодателната финансова обосновка](#) (приложение V към вътрешните правила), което се качва в DECIDE за провеждането на вътрешни консултации между службите.

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	след 2027 г.	ОБЩО

Човешки ресурси			0,961	1,831	1,831	1,517	1,517	1,187		8,844
Други административни разходи			0,047	0,279	0,279	0,067	0,057	0,057		0,786
ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка	(Общо поети задължения = Общо плащания)		1,008	2,110	2,110	1,584	1,574	1,244		9,630

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

		2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	след 2027 г.	ОБЩО
ОБЩО бюджетни кредити за всички ФУНКЦИИ от многогодишната финансова рамка	Поети задължения		84,708	158,410	262,110	1,584	1,574	1,244		509,630
	Плащания		1,008	74,110	176,110	105,584	73,574	79,244	0	509,630

3.2.3. Обобщение на очакваното отражение върху бюджетните кредити за административни разходи

- Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за административни разходи
- Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за административни разходи съгласно обяснението по-долу:

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Години	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	ОБЩО
ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка								
Човешки ресурси		0,961	1,831	1,831	1,517	1,517	1,187	8,844
Други административни разходи		0,047	0,279	0,279	0,067	0,057	0,057	0,786
Междинен сбор за ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка		1,008	2,110	2,110	1,584	1,574	1,244	9,630
Извън ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка								
Човешки ресурси								
Други разходи с административен характер (предишни редове ВА)								
Междинен сбор извън ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка								

ОБЩО		1,008	2,110	2,110	1,584	1,574	1,244	9,630
-------------	--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Необходимите бюджетни кредити за административни разходи ще бъдат покрити от бюджетните кредити, които вече са разпределени за управлението на действието и/или които са преразпределени, при необходимост заедно с всички допълнителни отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства, и като се имат предвид съществуващите бюджетни ограничения.

3.2.3.1. Очаквани нужди от човешки ресурси

- Предложението/инициативата не налага използване на човешки ресурси
- Предложението/инициативата налага използване на човешки ресурси съгласно обяснението по-долу:

Оценката се посочва в еквиваленти на пълно работно време

Години	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.
• Дължности в щатното разписание (дължностни лица и срочно наети служители) за ГД „Отбранителна промишленост и космическо пространство“							
Централа и представителства на Комисията		5	10	10	8	8	7
Делегации							
Научни изследвания							
• Външен персонал (в еквивалент на пълно работно време — ЕПРВ) — ДНП, МП, КНЕ, ПНА и МЕД за ГД „Отбранителна промишленост и космическо пространство“							
Функция 7							
Финансирали от ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка	- в централата	2	3	3	3	3	1
	- в делегациите						
Финансирали от финансния пакет на програмата	- в централата						
	- в делегациите						
Научни изследвания							
Други бюджетни редове (да се посочат)							
ОБЩО		7	13	13	11	11	8

Нуждите от човешки ресурси ще бъдат покрити от персонала на ГД, на който вече е възложено управлението на дейността и/или който е преразпределен в рамките на ГД, при необходимост заедно с всички допълнителни

отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

Описание на задачите, които трябва да се изпълнят:

Дължностни лица и срочно наети служители	5 ЕПРВ (5 администратори (AD) ще бъдат необходими за въвеждането в експлоатация на инструмента през 2022 г. и за започване на първите дейности, както и 10 ЕПРВ (7 AD и 3 асистенти (AST) за изпълнение на дейностите, които ще бъдат намалени на 7 (5 AD и 2 AST) през 2027 г., за да се гарантират приемането на работната програма, управлението на оценката и оперативният, финансовият и правният мониторинг на изпълнението на проектите.
Външен персонал	2 ЕПРВ за започване на дейностите (2 КНЕ), които ще бъдат увеличени на 3 ЕПРВ (1 ДНП и 2 КНЕ) и след това намалени на 1 ЕПРВ през 2027 г. (1 ДНП), за да се гарантира оперативният, финансовият и правният мониторинг на изпълнението на проектите.

3.2.4. Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка

Предложението/инициативата:

- може да се финансира изцяло чрез преразпределяне на средства в рамките на съответната функция от многогодишната финансова рамка (МФР).
- налага да се използват неразпределеният марж под съответната функция от МФР и/или специалните инструменти, предвидени в Регламента за МФР.

Марж на функция 5. Вж. подробности в раздел 3.2.

- налага преразглеждане на МФР.

Обяснете какво е необходимо, като посочите съответните функции, бюджетни редове и суми.

3.2.6. Финансов принос от трети страни

Предложението/инициативата:

- не предвижда съфинансиране от трети страни
- предвижда следното съфинансиране от трети страни, като оценките са дадени по-долу:

Бюджетни кредити в млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	Общо
ОБЩО съфинансиирани бюджетни кредити						

3.3. Очаквано отражение върху приходите

- Предложението/инициативата няма финансово отражение върху приходите.
- Предложението/инициативата има следното финансово отражение:
 - върху собствените ресурси
 - върху разните приходи

Моля, посочете дали приходите са записани по разходни бюджетни редове

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Приходен бюджетен ред:	Налични бюджетни кредити за текущата финансова година	Отражение на предложението/инициативата ¹⁶				
		Година N	Година N+1	Година N+2	Година N+3	Да се добавят толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)
Статия						

За целевите приходи да се посочат съответните разходни бюджетни редове.

[...]

Други забележки (например метод/формула за изчисляване на отражението върху приходите или друга информация).

[...]

¹⁶

Що се отнася до традиционните собствени ресурси (мита, налози върху захарта), посочените суми трябва да бъдат нетни, т.е. брутни суми, от които са приспаднати 20 % за разходи по събирането.